СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 229. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 1 жовтня, 1934.

VOL. XLII. No. 229. Jersey City, N. J., Monday, October 1, 1934. THREE CENTS.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ ВІДБУДОВИ КРАЮ НЕ ПОТЯГНЕ РАДИКАЛЬНИХ ЗМІН

ВАШИНҐТОН. — З нагоди введення в урядування нової адміністрації відбудови краю голова її, Доналд Р. Ричберг, дав публичне запевнення, що реорґанізація адміністрації не потягне за собою радикальних перемін ні у самій політиці уряду, ні у веденню „Найри".

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ СКИДАННЯ ТЯГАРІВ ДОПОМОГИ МІСЦЕВОСТЯМИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виголосив до Конференції для Людських Потреб довшу промову, в котрій сказав, що стейти й місцеві уряди мусять закинути набудуче скидання з себе тягарів допомоги жертвам кризи.

Потім Гари Л. Гопкинс, адміністратор федеральної допомоги, заявив, що федеральний уряд не буде доповняти допомоги тих стейтів, котрі зі свого боку не будуть робити всього можливого для облекшення кризи.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАВІШУЄ КОДЕКС КРАВЕЦЬКОГО ПРОМИСЛУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт своїм розпорядком здержав ведення кравецького бизнесу за правилами кравецького кодексу, котрий обнижив тижневу працю зі 40 годин на 36 із задержанням старої заплати.

Проти давнішого зарядження повстало було багато фабрикантів. Декотрі з них готові навіть були йти зі справою в суд.

Президент припоручив, щоби їх протести переглянула Краєва Рада Промислової Відбудови.

ВІДГУКИ ТКАЛЬНЯНОГО СТРАЙКУ.

ВАШИНҐТОН. — Ткальняна юнія припоручила своїм відділам не починати нового страйку проти підприємств, котрі переслідують робітників за участь у ткальнянім страйку, але післати свої жалоби до Ради Ткальняних Відносин у Вашинґтоні.

Юнія радить робітникам, котрих не принято до роботи за страйк, щоби вони ще раз пішли питати за роботу в понеділок, а потім подали своїй юнії факти, колиб їм роботи не дано.

СТРАЙК У РИБАЦЬКІМ ПРОМИСЛІ.

БОСТОН. — Юнія рибаків подала Союзови Рибацьких Підприємств Месечусетсу домагання зменшення годин праці та підвищення платні. В противному разі рибаки грозять страйком 3,000 рибаків цеї околиці. Страйк мав би початися дня 3-го жовтня.

З КОНВЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

САН ФРАНСІСКО. — Виконавчий комітет Американської Федерації Праці переконував департамент будівельних юній, котрий відбуває свою конвенцію перед загальною конвенцією Федерації, щоби не викидати з конвенції представників юнії цегольників, столярів і електричних робітників. Переконування урядників Федерації на ніщо не придалися.

У своїй промові перед департаментовою конвенцією металевих промислів президент Американської Федерації Праці, Вилієм Ґрін, переконував слухачів, що боротьба американських робітників за кращі умови праці постійно поступає вперед.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПОЖАРУ КОРАБЛЯ ПОКІНЧЕНЕ.

НЮ ЙОРК. — Рада корабельних інспекторів покінчила своє слідство над пожаром корабля „Моро Кесл".

Слідство тревало три тижні. Рапорт ради зі слідства буде готовий за які два тижні. Кажуть, що рада прийшла до переконання, що нові кораблі повинні бути будовані огнетревало.

СУДДЯ НА СУДІ.

НЮ ЙОРК. — Кінний поліцай Дейвид Фей з Бруклина звернув увагу одному автомобілістови, що він „паркує" своє авто в забороненому місці. Автомобіліст представився поліцаєви як суддя окружного суду, але поліцай не хотів слухати ніякого виправдання й дав судді „тикет", себто візвання ставитися в поліційний суд на розправу.

Той самий поліцай зараз потім доглянув алдермана Гарта, котрий сидів у своїм авті, що стояло теж у недозволеному місці. Поліцай дав „тикет" і йому. Суддя дуже обурений поступком поліцая.

З ЮНІЙНОЇ ВІЙНИ.

ШІКАҐО. — Поліція арештувала Ралфа Столцмена президента 1-го Відділу юнії трамваєвих робітників, про котрого зізнав Ерл Ренер, що це він, Столцмен, дав йому 400 долярів, за котрі Ерл Ренер наняв людей, котрі вбили післанця омнібусової компанії, Джеймса Келі.

З ПРОЦЕСУ ЗА ВИКРАДЕННЯ ДИТИНИ ЛИНДБЕРҐА.

НЮ ЙОРК. — Заряд вязниці в дільниці Бронкс каже, що він знайшов у келії Бруна Гавптмана куски ложки, котрі він почав уже перероблювати на ножик і гачок.

ЛЕТУНСЬКІ БОМБИ ВПАЛИ НА ЗЕМЛЮ.

З Ковна повідомляють про незвичайний випадок, що трапився недалеко міста. Підчас нічних вправ литовської летунської ескадри, у хвилині, коли літаки минули місто, з одного бомбомету відірвалися з невідомих досі причин три бомби. Одна з них пробила дах великого будинку водних доріг, але на щастя не вибухла. Зате дві інші, що впали недалеко згаданого будинку, впали на селянську стайню, яку розірвали на шматки, вбиваючи 5 коров і троє телят. Крім цього відламок бомби поранив важко, одного селянина, що спав у недалекій стодолі.

ВІСІМ СТАРШИН ПЕРЕД СУДОМ.

Перед військовим судом у Варшаві ведеться розправа проти військових старшин 18 пп., обвинувачених у дефравдації понад 100 тисяч злотих. Між згаданими старшинами є два майори, що працювали в інтендантурі. Дефравдацій допустилися вони таким чином, що провадили в евіденції „мертві душі" (неіснуючих вояків) та побирали на них гроші й харчі, які опісля перепродували. Також воякам, що їздили на відпустки, казали зрікатися т. зв. харчевої заплати, якою зчерги ділилися між собою. Розпраав потреває кілька днів.

ПАНЦИРНІ ШОЛОМИ З КОРКА.

Від довшого часу роздумували у военному промислі над тим, яким би то чином заступити важку сталеву бляху шолому якимсь лекшим матеріялом. Дуже часто траплялося теж, що вояки підчас відвороту покидали масово шоломи через їх тягар і позбувалися найконечнішої забезпеки голови перед кулями. Недавно тому частина англійської піхоти одержала шоломи з окремої коркової маси, що важать заледви 200 ґр. Численні проби, переведені зі згаданими шоломами, виявили, що вони навіть більш відпорні на кулі, як сталеві.

НАПАД НА ЯПОНСЬКИЙ ПОТЯГ.

Потяг, що їхав до Сін-Кін, вискочив із шин наслідком розкручення шин бандитами, які його опісля острілялп. 13 подорожних Японців убито, а багатьох ранено. Японська сторожа боролася з бандитами дві години, аж вкінці улягла і бандити сплюндрували два ваґони, забираючи з собою 6 подорожних, м. і. двох Американців, одного Данця і т. д. На місце події прибув санітарний потяг, але ратункова акція була утруднена з причини дощу. Тіла вбитих є такі змасакровані, що годі їх розпізнати.

ТАЙНА ОЗЕРА РУДОЛЬФА.

Члени наукової експедиції на озері Рудольфа в Уґанді (Африка) знайшли шоломи, вживані звичайно Европейцями в горячих околицях. Стверджено, що шоломи належали до виправи Дайсона і Мартіна, що пропали без вістки. Тому, що годі приняти, щоби члени виправи стали жертвою вбивства, здогадуються, що обох учених пожерли крокодилі, а їхні човни затонули.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНИЦЬ, ЯКІ ЩЕ ДОСІ НЕ ЗМІНИЛИ СВОЇХ ГРАМОТ ЗІ СТАРОГО НА НОВИЙ РІД ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Ще в протоколі з минулого річного засідання головного уряду У. Н. Союза був проголошений від актуарія У. Н. Союза лист, у якім актуарій зазначив, що „вкладки і резерва кожного члена старого роду обезпечення були обчислені в 1932 році, та що дотична висота тих вкладок і резерви є запоручена тільки таким членам, ЯКІ ЗМІНЯТЬ СВОЇ ГРАМОТИ НАЙДАЛІ ДО КІНЦЯ 1934 року. Хто з членів по упливі того часу останеться в старім роді обезпечення, того вкладка буде підвищена, а крім того такий член не зможе користати з тих привілеїв, які признається всім тим членам, котрі перейдуть до нового роду обезпечення до кінця 1934 року".

Отсе твердження актуарія ми наводимо знову, щоб опісля оминути всякі непорозуміння чи нарікання зі сторони тих членів, які до кінця цього року не перейшлиб до нового роду обезпечення, що, мовляв, вони не знали про те, що їх вкладки мають бути підвищені.

Треба мати також на увазі, що колиб навіть було можливим продовжити реченець виміни грамот іще на якийсь протяг часу поза 1934 рік, то тоді орґанізація була би змушена понести додаткові кошти на вироблення спеціяльних таблиць для тих осталих членів. Бо, як уже було згадано, резерва і вкладки були обчислені на тій підставі, що всі члени перейдуть до нового роду обезпечення на протязі 1933 і 1934 року. Отже тепер треба би робити нові обчислення, друкувати нові „Рейт Букс", а це очевидно потягнулоб за собою значні видатки.

Тому ми віримо, що всі ті члени, які ще далі є в старім роді обезпечення, зрозуміють, що їх перехід до нового роду обезпечення являється конечним зі становища орґанізації, а ще більше зі становища їх власного добра.

До кінця року остається тільки три місяці. На протязі того часу треба доконати те, щоби з кінцем року не лишивсь ані один член у старім роді обезпечення.

За головну канцелярію У. Н. С.:

Д. ГАЛИЧИН, гол. рек. секретар.

ОСТРОВ, ЩО ЗАПАДАЄТЬСЯ В МОРЕ.

Шведський остров Візінґзе є одним з найцікавіших островів на світі. Остров має дуже багато ріжних історичних памятників з часів Вікінґів. У давніх часах остров Візінґзе був вузловою точкою торговельних доріг, що вели з півночі аж до Сицилії і Греції. Сьогодні згаданому островови грозить неминуча катастрофа. Море похлонює остров по кусникови і ніякі охоронні засоби не вратують цього клаптя землі серед моря, що послідовно щезає людям з очей. За деякий час з острова не буде ані сліду.

СИН СТРІЛЯЄ ДО БАТЬКІВ.

В Орховичах, пов. Мостиська, 20-літній Павло Бакай поранив важко підчас сварки батька й мачуху. Було це так: Павло Бакай мав дівчину, з якою хотів одружитись, але батьки не погоджувалися на те. На тому то й тлі приходило дуже часто між батьками й сином до сварок. Підчас одної такої сварки Бакай побіг до стодоли, витягнув кріс і стрілйого важко в груди й у руку, а потім стрілив до мачухи та зранив її в живіт. Важко ранених Бакаїв відвезли у грізному стані до львівської лічниці. Син злочинець утік десь в ліси і його шукає поліція.

ВТОПИВСЯ, РАТУЮЧИ ІНШИХ.

У часі купелі в Пруті в селі Воскресинцях, пов. Коломия, почали тонути три дівчинки у віці 7 до 9 літ. На ратунок кинувся 20-літній ученик коломийської ґімназії, Михайло Гулюк, що сидів на березі. Одначе хлопець через необережність дістався у крутіж і пішов на дно. Тимчасом дівчатка вратували місцеві парубки. Тіло ученика виловили аж на другий день.

ЗЛОВЖИВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПИСАРЯ.

Перед коломийським судом станув бувший громадський писар з Княжа, Волошинський. Будучи одночасно інкасентом, Волошинський спроневірив громадські гроші і втік до Румунії, де пробував заложити фабрику фальшивих грошей, румунських і польських. Дістав півтора року вязниці.

СМЕРТЬ ТРОХ ХЛОПЦІВ ВІД „ОРЛА".

Із семигородської місцевости Петрошені повідомляють, що один 13-літній хлопець пускав паперового орла, привязаного до дрота. Цей дріт доторкнувся електричних проводів високої напруги. Наслідок був такий, що електричний струм убив його та ще двох молодших хлопців, що держали разом з ним дріт у руках.

КОНФІСКАТА КАЛЄНДАРЯ „МІСІОНАРЯ" НА 1935 РІК.

Жовківське староство сконфіскувало цілий наклад калєндаря „Місіонаря" ЧСВВ на 1935 р. Окружний суд у Львові ще не затвердив тієї конфіскати.

ВІЙТ ДЕФРАВДАНТОМ.

В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти начальника громади Дрогоїв, пов. Ярослав, Миколи Свила, під закидом спроневірення з громадської каси 1,200 зл., які стягнув за податки. Свила засуджено на 16 місяців вязниці без припинення кари.

КОРСИКАНСЬКИЙ БАНДИТ ПІДДАВСЯ.

Останній „бандит чести" Борнеа віддався в руки поліції. Влада довго переговорювала з бандитом. Борнеа волочився від одного пастуха до другого, ночував по печерах. Вичерпаний до краю, рішився піддатись.

ХАОС ПРИ ПЕРЕВОЗІ ЗБІЖА В РОСІЇ

ЗАЛІЗНИЦІ НЕ МОЖУТЬ СПРАВИТИСЯ З ПЕРЕВОЗОМ ЗБІЖА, ЯКЕ ГИНЕ НА СТАЦІЯХ.

МОСКВА (СССР). — Офіційна ґазета ВЦИКА, „Ізвестія", робить ґвалт зприводу того, що залізниці не можуть справитися з перевозом збіжа. На багатьох залічничих стаціях лежать багато ненавантаженого збіжа, яке псується, не маючи відповідного прикриття та охорони. Таксамо при перевозах багато збіжа розкрадають, а також гине його чимало в дорозі через лихі ваґони.

Наприклад, на Самаро-Златоустовській дорозі бракує 90% потрібних для вантаження зерном ваґонів. На стаціях, пристанках і здовж залізниці можна бачити цілі купи зерна, що псується, очікуючи черги на ваґони. На стації Дарниця, біля Києва, збіже розкрадають під самим носом залізничої охорони. Крадене збіже продають у Києві на базарах. В Сталінґраді (Царицин) зіпсувся елевейтор, що перевантажував зерно з ваґонів на баржі, а тому сотні тисяч кільоґрамів зерна попали в ріку Волгу й пропали.

Підчас руху потягів зерно з багатьох ваґонів висипається, бо часто ті ваґони мають великі діри в підлозі й т. д. Ґазета всі ці факти стверджує й кличе радянську владу „боротися" з таким явищем, що обнижує ще більше й без того невеликий збір сьогорічного врожаю.

ПОЛЬЩА ЗАХВОРІЛА НА ШПІОНОМАНІЮ.

БЕРЕСТЯ ЛИТОВСЬКЕ (Волинь). — Польській владі тепер скрізь привиджується шпіонажа „в користь сусідньої держави". Досить, щоб найменше підозріння впало, якогось поліційного, чи іншого „не дрімаючого ока" на когонебудь, як уже готова справа про шпіонажу.

Недавно до Берестя Литовського приїхав 19-літній Олекса Мирошенко, щоб знайти собі працю. Нікого тут знайомого в нього не було й він трохи блукав по місті. Польська охранка арештувала його в кінотеатрі й виточила йому процес за шпіонажу.

Наглий военно-полевий суд поспішно „розібрав" справу й засудив молодого юнака на кару смерти. Присуд негайно виконано.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ НАЦІВ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Влада не перестає арештувати всіх підозрених у тому, що вони належать до активу національ-соціялістів (гітлєрівців). Цими днями наприклад, арештовано високого урядовця охорони порядку й спокою в Австрії, Сонляйтнера, який працював у канцелярії канцлєра.

Влада каже, що він видавав секрети охорони членам наців, які далі готують нове повстання в Австрії.

КОРОЛЬ ДАЛІ ЖИЄ З ЛЮБОВНИЦЕЮ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Всі відомости про те, що король Кароль думає знову зійтися з розведеною своєю дружиною Оленою, треба вважати неправдивими. Також неправдиве те, що королева любовниця, Люпеску, знаходиться тепер у Відні, бо її цими днями бачили в Букарешті в кінотеатрі.

Розмови про примирення Кароля з його бувшою жінкою видно повстали з того, що Кароль хотів би поїхати на весілля сина анґлійського короля, де буде присутна й Олена, яка жиє в Лондоні. Отже прибічники короля Кароля хочуть вияснити лише, як поставиться анґлійська королівська родина до приїзду Кароля.

СЕРБСЬКО-БОЛГАРСЬКЕ БРАТАННЯ.

СОФІЯ (Болгарія). — Тут гучно витають югославського короля та його дружину, що приїхали на гостину до болгарської королівської родини. В звязку з цими відвідинами відбуваються між болгарськими та сербськими політиками наради, які мають привести до тісного порозуміння між цими двома славянськими державами.

Кажуть, що такого порозуміння домагаються Франція й Італія, щоб утворити тісну спілку на Балканах, ворожу Німеччині.

ГІТЛЄРОВІ ЕМІСАРИ В РИМІ.

РИМ (Італія). — Тут ходить чутка, що тепер у Римі перебувають кілька Гітлєрових емісарів, які стараються ввійти в порозуміння з провідними фашистівськими колами, щоб знову привернути симпатії Італії до Німеччини. Як відомо, останніми часами Італія остаточно стала на сторону Франції в її політиці супроти Німеччини.

Назагал не думають, щоб гітлєрівським емісарам пощастило щось зробити в цій справі, бо розрив між Італією й Німеччиною і зближення Італії й Франції вже зайшли занадто далеко.

ЗГИНУЛИ 26 МАЙНЕРІВ.

ТОКІО (Японія). — В копальнях ґіпсу, недалеко від Токіо, завалилися майни. Під землею лишилися 26 майнерів, яких не мають надії вратувати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАКИ Й ПАКИ.

Знову збирається річна конвенція Американської Федерації Праці й з цею конференцією знову виринає питання, як найкраще організуватися робітникам для оборони своїх інтересів. Як з кождим світлом зявляється тінь, так з кождою конвенцією цеї головної федерації робітничих юній виринає питання, як мають робітники організуватися в юнії.

Дотеперішня політика Американської Федерації Праці йшла за так званими „крефт юніями". Робітники організувалися відповідно до свого фаху. Коли, приміром, у фабриці, що виробляє електричні апарати, є робітники 20 ріжних фахів, від столярів, машиністів, до електричних фаховців і відливачів взорів, робітники організували 20 ріжних юній.

Цього роду спосіб організування виринув самий зі себе з зовсім зрозумілих основ. Робітники одної категорії, хоча працювали в одній фабриці, мали спеціяльні питання своєї категорії й боронили своїх інтересів спеціяльною юнією.

Одначе цього роду організація мала багато некористей. Передовсім юнія кождого фаху заключувала осібну умову з підприємством. Умова одної кінчилася в одним часі, іншої в іншім. Коли одна юнія виходила на страйк, інші противилися: їх контракт іще не вийшов і вони не мали причини до страйку. Подруге, за деяких робітників тяжко було сказати, до котрого фаху вони належать. За них сварилися дві, а то й три юнії. Цього роду суперечки викликали ворожнечу між робітниками, серед котрих юнія мала завести згоду й солідарність. Сварки підривали силу робітників у їх боротьбі за кращі умови життя.

Тому з часом проти цього способу організації піднесли інший спосіб, що лежить у тому, що всі робітники цілого промислу організуються в одну юнію. Отже всі робітники копалень вугля повинні би бути зорганізовані в одну юнію, всі робітники, заняті при виробі черевиків, в одну, всі автомобілеві в одну.

Проти цеї системи організації повстали старі юнії. Перла їх до опозиції передовсім сила звички. Подруге, урядництво юній, бо переміна системи організації значила для нього стільки, що втрата становища. Грала теж ролю природня ворожнеча людей ріжних фахів.

Пішла довга боротьба між двома системами. Виринає вона від якогось часу на кождій конвенції Федерації Праці. Досі все вигравала стара система, хоча декотрі промисли були зорганізовані відповідно до засади промислової организації. Вона буде вестися далі, поки не лишиться одна система, котра краще надається для оборони інтересів робітництва.

ПРИНЯТТЯ МОСКВИ ДО СОЮЗА НАЦІЙ

День 18. вересня, день приняття СССР до Союза Націй, буде без сумніву памятним в історії не лише самої женевської установи, а й цілого світа, і нашої многострадальної батьківщини.

Преса Швайцарії, країни, що з найбільшою прихильністю ставилась до Союзу Націй, писала, що приняття СССР до Союзу Націй буде його смертним присудом. Цей присуд оголошено запрошенням держав, зверненим до московського уряду, і виконано 18. вересня 1924 року на вечірнім засіданню Ліги.

Числення „так" переважної більшости представників держав, заступлених на зборах Союзу, що забезпечували московському урядови вступлення до Союзу Націй та постійне місце в його Раді, падали в тиші мовчазних зборів, як грудки землі на труну небіжчика.

У тих кількох Українців, що були присутні при цій трагічній церемонії, мусіло стискатися серце від суму і хвилювання. В тій хвилині не можна було думати; можна було лише відчувати гнів і сором за те пониження, до якого дійшло хочби й лише формальне представництво Европи, тої Европи культурного заходу, до якого невідривно належить і Україна; тої Европи, яку Україна боронила віками від диких орд сходу, а в останніх десятиліттях від іще більш озвірілих орд московської півночи.

Дня 18. вересня поховано решткн гідности Союзу Націй, а разом з тим і решткн поваги, якою він ще користувався в світі. Кінець Союзу Націй є значно ґірший навіть від того, що можна було припускати при його народженню, коли президент Вилсон з пророчим страхом відрікся від своєї дитини, побачивши її перші кроки.

З кінцем Союзу Націй, що перетворився в готель для злуки французького та московського уряду, розпочинається новий етап політичного розвитку Европи. В якім напрямку цей розвиток піде, не полишили найменшого сумніву представники поневолених націй СССР у Женеві, оголосивши з цілою рішучістю, що московський уряд за його власним обчисленням може заступати лише 52.9% держави, які творить московське населення СССР. А „60 міліонів поневолених націй прямують до того щоби відокремитися від Москви та зруйнувати злочинний уряд, накинутий їм брутальною силою напасників".

На чолі цих поневолених націй виступає Україна, що разом з ними допровадила до такого занепаду і ослаблення Москви, що вона, загрожена на Далекому Сході, даремно шукає тепер підтримання й оборони в Женеві. Коли в Европі знайшлася держава, що хоче скористати вже не з первісної сили чорних вояків Африки, а з надміру модерної зброї, накопиченої московським урядом, з його останнього майна, купленого смертю міліонів виголодженого українського селянства, то Українці повинні дати гідну відповідь Москві і на інтернаціональнім терені, не лише протестами разом з іншими націями, але й чинною боротьбою.

На всі наступи безмірно більшої сили Москви, на всі спроби колишніх союзників царату відбудувати „єдину неделіму" при допомозі реакційних московських ґенералів відповідала Україна незломним опором. Цей опір проти московського уряду продовжує Україна, не зважаючи на всі страхіття голоду, що лютує на Україні і десяткує її населення. Провадячи енерґійну акцію проти московського уряду, українське громадянство поза межами СССР робить це не лише на власну руку згідно з власним змаганням боронитися проти московських напасників; це громадянство виконує разом з тим і рішучий наказ переважної більшости української нації, перед якою воно є відповідальне як її частина за свої чини і нечинність.

Геройська боротьба української нації була і є наскрізь чинною; вона не стільки пристосовується до політичних подій в Европі, як творить їх, тому хибно булоб обмежувати завдання українського громадянства поза межами СССР приготуванням до подій, що мусять наступити, але треба брати найдіяльнішу участь і в творенню їх.

Голодова катастрофа на Україні в осени минулого року зеднала західньо - українське громадянство й еміґрацію в спільній акції протесту та допомоги голодній Україні. Але це обєднання в чинній акції не було довеене до кінця. Не було зроблене все, що можна було зробити.

Хай же приступлення московського уряду до Союзу Націй довершить чинне обєднання всіх живих сил українського громадянства, зітре всі партійні ріжниці і поріжнення і викличе найбільше напруження всіх національних сил духових і матеріяльних для успішної боротьби проти Москви. Сучасна хвиля вимагає найбільшої активности і жертволюбности. Вступаємо в найрішучішу стадію боротьби за наше національне й державне існування, обчислену може лише на найближчі місяці. Потребуємо мобілізації найширших лав українського громадянства, всіх його можливих матеріяльних засобів. — (Укбюро, Женева).

ДЕЩО З ІСТОРІЇ СТРАЙКУ.

Під теперішню хвилю, коли в Америці більше ніж міліон текстильних робітників почали трайк, якого наслідки нині й передбачити годі, звертається увага невтрального закордону на деякі цікаві подробиці, звязані зі страйком як суспільним явищем узагалі, про що в одним віденськім журналі читаємо таке:

„Першим куріозом тут те, що слово страйк ще тому років пятьдесять було в нас майже невідомим чужим словом, і як таке в половині 80-тих років минулого століття і правописно підкреслене настільки, що часописи не писали інакше, а **"strike"**, що означало удар, нанесений робітниками хлібодавцеви припиненням праці. Щойно від часу великої ворохобні гірняків в рурській вугляній смузі **в р. 1889** принялася загально вживана тепер німецька транскрипція того слова, при чім воно теж своєрідний куріоз, що XIX. ст., як століття капіталізму, упродовж цілих шістьох перших десятиліть припинення праці робітниками — майже не знало.

„Але тепер спитаймо себе:

„Колиж то в минулому народів бачимо перший раз щось таке, як наш новітній страйк?

„Щоб на те відповісти, мусимо повернутись думкою аж ген у часи **старого Риму** і заглянути тут до славного римського історика Тита Лівія, який у 30-тій главі IX-тої книги своєї історії Риму подає нам ось що про одно з найстарших, відомих нам припинень праці:

„Воно зчинилось з ворохобнею **сурмачів Риму.** В них ось було з давніх давен зопоручене умовою право на пир, уладжуваний їм у святині Юпітера. Але після того, як цензори скасували те право сурмачів, уважаючи його своєрідним надужиттям, сурмачі, обєднавшись, покинули Рим та подались у віддалений на три милі Тібур — на превелике збентеження жерців „вічного міста", які не знали тепер звідки взяти музику, необхідно потрібну при кожнім релігійнім обході. Отак з огляду на дошкульну втрату, вислав римський сенат депутацію до Тібуру з тим, щоб наклонити невдоволених музик до повороту. Але це вдалось висланцям сенату аж при допомозі підступу: вони ось, використовуючи добре їм відомий нахил до пиятики в сурмачів, так довго і так щедро приливали до них, аж поки музиканти не попились зовсім, і вже без великого труду можна їх було відвезти до Риму. А там, з радости, що ціла справа увінчалася бажаним успіхом, признано впертим музикам наново право на жертвенний пир, і так той перший страйк у світі й покінчився.

„Але чи був він справді перший в історії світа?

„Це французька Академія Наук у Парижі заперечила, вказуючи на ще давнішого попередника наших страйків, а саме в історії **старинньoго Єгипту.** Там ось за володіння Птольомея Філядельфа поручено було інжинірови Клеонови видвигнути будівлі з ціллю осушення і наводнення великих просторів. Та, як виходить з документів, полишених нам Клеоном, і збережених до наших днів у цілости, Клеонові робітники домагались упродовж роботи підвищення платні, і врешті їм не стало терпцю чекати на заспокоєння їх жадань. Вони кінець кінців відмовились продовжати роботу і почали страйк, допускались актів саботажі на будівельних площах, а й кидалися на своїх наставників. Отак було воно **300 літ перед Христом,** і так воно лишилось до сьогодні, особливо в країнах великанських страйків: в Англії, а головно в Америці, де вже нераз бомби й револьвери входили в гру як рішаючі чинники при полагоді назрілого конфлікту.

„А тепер згадаймо ще хоч коротко про цікавіші між страйками в наших часах.

„Тут одним з найпомітніших був страйк жінок на весну **1906 р.** в гордій королівській резиденції Альфонса XIII. **в Мадриді.** Управа королівської палати ось, скреслюючи задля ощадности ріжні, як їй здавалося менше потрібні видатки, скреслила теж деякі дрібні доходи, що їх мали досі королівські **кухарки.** А це так обурило Їх кухарську Величність, що всі кухарки в палаті почали страйк, до якого прилучилися зараз іще й нижчі, вищі й найвищі кухарі, з огляду на що управа палати мусіла виданий собою розпорядок уневажнити, бо почали ще надходити анонімні вісти про те, що при допомозі страйкуючого кухонного персоналу влаштовується страшний анархістичний замах на королівську родину, а саме затроєнням страв. — Знову ж на кілька літ перед війною застрайкували **в Спа крупери,** тому, що не діставали від членів Клюбу Гри ніяких напитків та що поставлено їх під контролю нового директора. — А коли підчас південно-китайських заворушень в Куанґтунґ довелося **в Кантоні** тратити щоденно десятки засуджених на смерть людей, то **кати** де-далі почали відмовлятись від їх кривавої роботи, домагаючися за неї вищої платні, і вспіли справді добитись того, чого хотіли. Затеж з хвилею, коли був привернений спокій і засудів на смерть ставало щораз менше, китайські кати почали страйкувати наново, подаючи як причину їх страйку ту обставину, що „роботи в них замало, щоб можна з неї вижити", внаслідок чого видав уряд заяву, що „на будуче число смертних екзекуцій буде збільшене!"—А до цій буде збільшене!" — А до дуже немилих ситуацій доводив у **1902** р. страйк неаполітанських **гробарів,** які кінець кінців пішли так далеко, що кидалися насильно на кожний похоронний похід, що йшов на кладовище. — Затеж не без гумору був один жіночий страйк у **1901** р., а саме, коли то славні паризькі **мідінетки** —дівчата з великих магазинів — почавши страйк, з рівною охотою давали себе запрошувати на дарові обіди і ринзлежному проводови страйку і — шефам, проти яких страйкували!

„Як каже Німець:

„Подвійно тримає краще".

От вам кілька подробиць з історії страйку, якої поодинокі етапи далиб мабуть матеріял до кількатомової книги, бож з історією страйків вяжеться тісно й історія боротьби широких робітничих мас за кращу долю. І одного вчить вона проречисто, а саме, що коли людина хоче кращої долі, то вона мусить вибороти її.

Без боротьби нема кращої долі нікому!

Д-р Остап Грицай.

Володимир Левицький, У. С. С.

В „СОЮЗНИЦЬКИХ" ТАБОРАХ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ

(11)

Вже нарада в Збаражі після нашого останнього відвороту була початком розбіжности думок про вину нашої невдачі. Одні винуватили Петлюру, другі Павленка за погром нашої армії. Мабуть вони оба поносять рівну мірку провини в цьому. Тому по приїзді в Тарнів розпочалася боротьба між Петлюрою і ґенеральним штабом та командуванням. Ґенеральний штаб зажадав створення військової ради. Цьому довго опирався Петлюра; щойно тепер уступив.

30.III. Сьогодня у таборі велике свято. Ґен. Загродський роздає залізні хрести учасникам зимового походу на задах большевиків 6/XII. 1919—6. V. 1920. рр. Опісля дефіляда цілої ґрупи перед нагородженими. З нашої дивізії одержали відзначення тільки кілька артилеристів, зате з волинської дивізії біля 300 людей.

31. III. Удовиченко приїхав з Тарнова. Він шибається собою, як Марко по пеклі. Разураз має важні наради будьто в Тарнові, де є уряд, будьто в Ченстохові, в штабі армії. В таборі побуде він два-три дні й далі в подорож. Має приїхати до нас головний отаман та привезе трохи грошей. Це останнє тепер найважніше.

1. IV. Проба почесного маршу для приняття Петлюри.

2. IV. Приїхав головний отаман. Цілий табор витає його з найбільшими парадами та почестями. Бо придніпрянські браття до цього спеціялісти. На стації повитали його ґен. Загродський і ґен. Гамченко, майор Калінський та його заступник, капітан Станкевич. Перед табором ждала ціла ґрупа. Парада війська та почесний похід відбулися вдачно. Хлопці тішаться, бо поправилися харчі. Бажають собі що дня такого приїзду.

3. IV. З головним отаманом приїхали ґенерал Павленко (старший) та ґен. Зелінський, права рука Петлюри. Сьогодня промовляв головний отаман до козаків, а потім до старшин. Цим останнім вказував на „небезпеку" (!) гетьманської пропаґанди, яка тепер працює успішно по таборах. З його промови видно, що серед нинішніх політичних умовин ледви може бути яка надія на наш похід на Україну. Також сам Петлюра постарівся, посивів та якийсь глибокий сум-жура давить його. Його риси лиця покрилися глибшими борознами. Польща дає нам тепер місячно 10 міліонів марок. З цього припаде на одного старшину 750 марок, а для козака 250 марок як перший дарунок. Як дальше буде — невідомо, бо марка обезцінюється, а ще більше питання, чи взагалі пізніше Польща буде нас підпомагати.

4. IV. Нині видали нам по 750 марок, а козакам по 250 марок. Радість велика, бо це перша платня в таборах.

8. IV. Частинне затьміння сонця 9.53—11.33 год. дня. Цілий табор оглядає це явище природи. Більше забобонні та легковіри ворожать собі з того ріжні майбутні події!

9. IV. Хто знає румунську мову, може зголоситися на румунську військову службу. Таких потребують Цигани до академії ґенерального штабу в Букарешті. Заноситься на те, що ми ще довго пробуватимемо в таборах. Вигляди походу проти большевицьких бандитів щораз меншають. Вістки про повстання на Україні доходять до нас. Часом вони в таборах зростають до довгих історій та звітів, однак це більше фантазія доповняє. Большевики нищать повстання немилосердно. Маючи спокіймир з Поляками, їм це лекше приходить. Вдатно, кажуть, оперує Махно. Дві кінні дивізії Буденного, які гналися за ним зпід Дніпра до Винниці, не могли йому нічого вдіяти. Махно розпустив свою „армію" до дому, а сам пропав начеб під землю. Щойно по кількох тижнях знову зявився під Січославом, де потріпав добре комуну. Довкола Киева горить повстання. Тому мусять комуністи тримати великі військові залоги по головніших містах України. Повстанці вирізують у пень чекістів та іншу комуністичну банду. В Англії та Німеччині вибухли великі страйки робітників. Це робота московських червоних висланників. Західньо-европейські держави застановляються над новими засобами боротьби проти цеї зарази людства, яка відплачується за інтервенції заходу проти неї. Ріжні буцімто торговельні договори й переговори та висилання представників у чужі держави дають Совітам найкращу нагоду провадити руїнницьку роботу на заході. До того всього захід цілком не визнається на московських підступах та хитрощах. В Малій Азії йдуть завзяті бої. Греки зірвали лондонські переговори з кемалістами та почали наступати. Однак потерпіли цілковиту невдачу. Розбита грецька армія втікає над море. Турки гонять також усіх грецьких кольоністів зі своєї землі в море. Греція прохає помочі великих держав, але ці ледви захочуть мішатися в небезпечну гру з могамеданським світом. Є чутки, що одна Італія буде в цій справі інтервеніювати.

10. IV. Сьогодня арештовано 11 старшин і двох козаків та вивезено на Домбє до польської тюрми. Закидують їм явні виступи проти заряджень нашої команди та критику політики уряду. Контррозвідка під проводом звісного Ґорчинського (кажуть, що він Поляк з роду) розпочала свою активну діяльність. Відносини стають щораз більш нестерпні. Відживає дух підозріння, недовіря та доносіт. Московська школа виховання наших братів Придніпрянців показує тепер у деяких свої роги. Яке це все бридке та підле, що аж гидота збирає. Мусиш числити кожне сказане слово, бо мало освічений загал перекрутить, додасть та йде зі свіжою „новиною" до контррозвідки. Мої записки-дневник відношу до знакомих у місті, бо можуть за них видати тим, які мене шукають. Заснувався „гурток охорони рідної мови", який зладив письмо до головного отамана та збирає тепер підписи старшин і козаків. Удовиченко чомусьто не дуже захоплюється тим почином, мовляв, Петлюра не потребує такої піддержки. Почин цього гуртка вийшов від нас. Годі далі терпіти, як українські старшини говорять між собою по московськи. Більшість з них це бувші денікінські офіцири, що, не маючи де „пристроїтися" — зайшли в наші ряди. На жаль, також деякі наші ґенерали балакають до сьогодня мішаниною московсько-української мови. Рознеслася чутка, що наслідком інтерпеляцій у варшавському соймі, польський уряд дав Петлюрі до пізнання, що не бажаним є, щоби він звідував табори наших військ.

12. IV. У польському соймі говорили багато про нас та московські відділи. Багато послів домагалися виконувати точно ризький мир та викинути всіх „непотрібних" поза межі Польщі. Так співає нині пан Домбський. Той самий, що підписував договір з Петлюрою та з... большевиками. Наші сусіди поділилися нашими землями. Новий Андрусівський договір. Злодії з грабіжниками. А ми дуримо себе, яо чужа поміч нам потрібна, щоби рушити на Україну! Спробуй щонебудь про це сказати, то вже завтра рідний брат видасть тебе у польський кримінал.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА;

Продовжується впис на кореспонденцейні (позаочні)
КУРСИ МОВ
АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, ФРАНЦУЗЬКОЇ
Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання в Подебрадах (Чехословаччина)
У. Т. Г. І.
Кожен курс має 72 лекції — біля 450 сторін великого розміру (in 4°).
Ціна — 170 корон чеських.
Адреса:
Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut,
Podebrady, Tchecoslovaquie.

СМЕРТЬ ВЕЛИКОГО ОТАМАНА КІННОТИ КРИЧЕВСЬКОГО

Історія української козаччини ще мало розроблена й освітлена в літературі, особливо зі сторони її воєнної організації тактики та стратегіки. Тому треба з великою приємністю витати праці військових учених, які займаються опрацюванням цієї сторінки близької минувшини української армії. В четвертому числі збірника Українського Воєнно-Історичного Товариства „За державність" появилася праця сотника О. Переяславського, яку він написав на підставі вже видрукуваних матеріялів та матеріялів таємного пруського архіву про полковника й наказного гетьмана Михайла Кричевського, що жив у часах Богдана Хмельницького й визначився як один з найбільших полководців-кіннотчиків.

Сотник Переяславський опрацював лиш один бій кінноти під командою М. Кричевського, а саме бій під Лоєвом, що відбувся в 1649 році, коли Богдан Хмельницький післав Кричевського, з титулом наказного гетьмана, боронити підступи до Києва та до Білої Церкви від наступу польської й литовської армії. Обидві ці армії тоді були найкраще зорганізовані в Европі. І ось українському козацтву треба було боронитися проти їх наступу й боронитися, порівнюючи, незначними силами, бо Богдан Хмельницький тоді збирав свої головні сили в районі Білої Церкви, щоби ними почати наступ на Польщу. Назустріч польській і литовській армії, на чолі якої стояв литовський наказний гетьман Радзівіл, що визначався воєнними здібностями й відвагою, Хмельницький вислав кінноту під проводом полковника Кричевського.

Роблячи великі переходи по багнах і багнистих річках, виснажуючи тим сили своєї армії, полковник Кричевський вів поспішно свої війська назустріч литовській армії, щоб скорше зударитися з нею й не дати закінчити їй збирання всіх своїх сил. Кричевський знав, що коли він своєчасно не розгромить армії Радзівіла, то вона тоді розгромить його й тим відкриває собі шлях у глибину України. Тоді вся війна Богдана Хмельницького, який уже підступав до Збаража, скінчиться поразкою й усе велике діло визволення України впаде. Михайло Кричевський надибав армію Радзівіла біля Лоєва. Розвідка виснила, що табор Радзівіла добре укріплений, багатий на артилерію та на боєві припаси, яких у козаків було небагато, бо в поході везти з собою тяжкі вози з амуніцією та припасами не можна було. Крім того підступи до табору були захищені болотами та болотяною річкою Лоївкою.

Війська Кричевського були виснажені тяжкими походами, як, наприклад, київському кінному полкові довелося зробити марш 600 верстів по розкислих дорогах, коли коні по черева западали в багна. Не легший марш, та ще з боями, відбули й інші полки. На нараді під Лоєвом усі начальники радили Кричевському не атакувати Радзівіла, а чекати на підмогу від гетьмана Хмельницького. Та Кричевський був упевнений у дійсний стан справ Хмельницького й знав, що гетьман не може дати йому підтримки. Колиб дати час Радзівілови ще, то він закінчить мобілізацію посполитства й збере сили своєї армії так, що вже буде годі боротися з нею. Тому Кричевський рішив радше згинути зі своїм військом, але погромити Радзівіла так, щоб він не міг прийти скоро до себе.

Бій під Лоєвом Кричевський розпочав у досвіта 31 липня 1649 року. Українська кіннота заатакувала війська Радзівіла з півдня, в той час, коли Литовці чекали її нападу з півночі. Передтим кіннота Кричевського кількаразів атакувала окремі частини армії Радзівіла й до певної міри здеморалізувала їх. Сама українська кіннота зручно уникала литовського переслідування, зникаючи в болотах, де, здавалося, нема проходу, з тим, щоб появитися там, де її найменше чекали. Тому атака полків Кричевського, з півдня викликала переполох і замішання в таборі Радзівіла, хоч його армія вже була готова до бою.

Найзавзятіший бій розпочався біля греблі через річку. Українська кіннота атакувала литовську піхоту, підсилену артилерією. Був це кривавий бій нерівних сил. Українці були в меншости й узброєні лише в мушкети, а Литовці мали всі роди зброї, а навіть важку артилерію. Їх армія була добре випочата й вигодувана, стоячи довший час на місці, а українська була виснажена.

Ось як про цей бій пише історик:

„Чолові лави київського кінного полку литовська піхота зустріла шаленим гарматним та мушкетним вогнем. Викликало це страшне спустошення в передніх рядах. Литовська армія громила далі: греблю застеляли гори козацьких трупів. Чоло миттю було збито, вся сила кінного удару була страчена.

„Але раптом київський полк вихром злітає з коней: одні зараз же кинулися до греблі до штурму, другі у виломі греблі хутко почали окопуватися, бо кожен козак мав при сідлі лопату. З ворожого боку підтягнули до греблі нову артилерію, підбігали все свіжі піші частини. Вогонь шадів і піша козацька атака також була відбита. Розпочався затяжний піший бій за греблю. З одного боку громила могутня артилерія, з другого боку відповідали рідкі мушкетні стріли... У тім часі в повному боєвому порядку підїхала до греблі вся литовська кавалєрія. Страшні козацькі втрати ослабили козаків і це хотів використати Радзівіл. Він рішив перейти в контратаку, кинувши до бою свою кавалєрію.

„Наказний гетьман, спостерігши намір Радзівіла приняти кінний бій, дав наказ „на коня!" — щоб звільнити місце для ворожої артилерії. І тут на площі перед греблею розпочався один з найцікавіших в історії кінних боїв. Але бій був нерівний: на легкі козацькі полки наскакувала тяжка кавалерія, найстрашніша зброя й найбільша надія литовського гетьмана, підтримана легкими кінними хоругвами та піхотою".

Був це бій кривавий і нерівний. Та козаки своєю завзятістю й військовим умінням були вже майже розгромили війська Радзівіла, які почали відходити в розладі. В той час, несподівано для козаків і самих Литовців, з запілля на козаків напали 3,000 литовської кінноти, яка випадково, маючи інше завдання, повернулася сюди, почувши стріли. Це рішило бій у користь Литовців. Та українська кіннота ще два дні вела бій, зробивши укріплення з трупів своїх товаришів козаків, литовських вояків, коней та возів. Щойно на третій день рештки козаків відійшли геть за Дніпро, але вони завдали такий удар литовській армії, що вона вже не могла навіть недобитків переслідувати, а не то, щоб вести нові операції дальшого наступу. Київ був урятований М. Кричевський виконав своє завдання.

Але для Богдана Хмельницького й для цілої України сталося тут найбільше нещастя. В бою був смертельно поранений М. Кричевський. Він помер від ран 3 серпня в страшних муках, після того, як його доставили вояки Радзівіла в табор литовських військ. Шануючи лицарство українських козаків, Радзівіл наказав поховати їх трупи в 16 братніх могилах. Кричевського з гетьманськими почестями поховано в окремій могилі, високо насипаній. На могилі поставили Литовці хрест з написом: Krziczevius. Cosacorum rebellium Dux.

В. К.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕМБРІДЖ, ПА.

З Українського Дня повенянам у краю.

Комітет Українського Дня в Ембрідж, Па., переслав до Обєднання $202 з призначенням на допомогу повенянам у Галичині.

За Тісніший Комітет: **д-р о. М. Копачук, о. О. Мицик, Теодор Гречун, Теодор Грицик, Михайло Родьо.**

Аркадій Аверченко.

ДВА ПРИЯТЕЛІ

У хаті архитекта Макросова мило й затишно. Кімната була гарно уладжена. Лівобіч стояла широка отомана, посередині стіл із самоваром. Була може восьма година рано. Старий слуга архитекта, Перепелицин, стояв біля отомани, розстелив простирало, поправив подушки, на крісло поклав шляфрок, біля крісла поставив пантофлі та промимрив:

— Чому він радше не держиться хати? Так тут мило, має всяку вигоду тай має слугу, який знає докладно, що йому треба. Та ні... йому треба товктися по клюбах, по сепаратках... Він мусить пити вино, щоби потім боліла його голова. І зараз потім ображується... Розуміється, пяний чоловік не знає, чого хоче. Тьфу, до чорта!

Старий сплюнув і далі бурмотів:

— А зрештою ласкавий пан справжній янгол. „Павле, каже нераз до мене, позич мені десять рублів. Павле, не маєш грошей? Мені конче треба. Позич." Перепелицин глянув на шляфрок і похитав головою. — Шляфрок уже також дреться. Завтра мушу позашивати. Він нічого не бачить. Вчора каже мені підсміхаючись: „Що то ми робили би, колиб я так оженився тепер?" А я сказав йому мою гадку. „Павле Павловичу, оженитися то не жарти. Ви ще маєте час. Ви ще занадто молоді до того. Тай ви дуже мягкий чоловік, а колиб ви дістали гостру жінку, то ми пропали." А він засміявся: Хе-хе!

Двері відчинилися, на порозі вказався Макросов. Був пяний, циліндер на потилиці, заточувався то сюди то туди, глянув на стіл і сказав докірливо:

— Перепелицин, чому не пильнуєш самовара? Чому самовар не кипить?

Перепелицин глянув на архитекта:

— Добридень, пане! Самовар горячісенький!

— Мовчи! — відповів архитект — коли я кажу, що самовар не горячий, то він не горячий!

Слуга запримітив спокійно:

— Алеж прошу, погляньте самі.

— Може скажеш, що я брешу? — запримітив Макросов, узяв чайник і виляв запарений чай на вугля. „Ось тепер він уже не горячий!"

Перепелицин сказав спокійно:

— Ні, тепер він негорячий.

— Отже я говорив правду.

— Так, ви говорили правду! — сказав слуга. — Може положитеся? Я вже все прилагодив.

Макросов заточуючись пішов до отомани, пристанув і сказав погрожуючо:

— Ти певно думаєш, ти старий страхопуде, що я пяний?

— Алеж де там? — сказав Перепелицин добродушно. — Ви, попросту, перетомлені, тому не можете вдержатися на ногах, і більше нічого!

Макросов підійшов до слуги та говорив настирливо:

— Кажи правду: ти гадаєш, що я пяний?

— Присягаюся, що не гадаю!

Архитект упав на крісло, не здіймаючи плаща та кальошів і крикнув люто:

— І це має бути слуга! Ти не є чоловік, а карикатура чоловіка. Як можна мати такий великий ніс, а такі маленькі очі? Ти поганий, страшно поганий. Я знаю, що ти мене тепер ненавидиш. Думаєш собі — пан впився, наче свиня та ледви на ногах держиться. Та ти брешеш. Я, щоправда, пяний, та я все ще таки мудріший від тебе, коли ти тверезий. Розумієш! Тепер ти, певно, рад би знати, чому воно так? Воно певно цікавить тебе? Відповідайжеж. Цікавить тебе?

Перепелицин зітхнув і сказав:

— Так, воно цікавить мене!

Архитект засміявся та сказав самозрозумілим тоном:

— Тому, що ти мужик, ніщо, а я пан!

Слуга відповів покірно:

— Правда. Та може положитеся? Вже восьма година рано. Всі пани ще сплять. Постіль прилагоджена, шляфрок теплий...

— Мовчи! — крикнув Макросов нервово. — Мені вже забагато твоїх хитрощів. Та я розумію тебе добре, приятелю. Тобі неприємно, що я тобі до очей сказав правду. Чому я мав би класти ся? Може не моя правда?

Слуга всміхнувся добродушно.

— Про мене можете сидіти. Та може випєте склянку чаю.

Макросов глянув недовірчиво на Перепелицина:

— Тепер знову хочеш, щоби я був тверезий. Ти є й останешся мужиком. Не маєш найменшого почуття такту. Скажи мені тепер щиро: чи ти віриш, що я пяний?

Перепелицин відповів обережно:

— Ви не пяні, лише втомлені.

— Так, — відповів архитект — ти хочеш вмовити в мене, що маєш мене за тверезого? А коли так, то чому я заточуюся? Чому від мене чути вином? Так це все ти запримічуєш. І брешеш. Обріхуєш твого пана, якого ти повинен шанувати більше, ніж батька й маму. І крім того, то ти винен, що я пяний. Так, так, лише ти. Я мушу пити, щоби забути про тебе — бо як думаю про тебе, мушу сердитися. Про тебе шкода й говорити. Так, так.

Він на хвилинку замовк, а потім говорив далі: „Це має бути слуга! Ти певно зовсім не знаєш, що ти маєш чорні кости, а я білі? Де пошанівок? Чому кажеш до мене: „Павле Павловичу", а не „високоповажаний пане"?

Перепелицин відповів успокоюючо:

— Від нині говоритиму „високоповажаний пане". Може високоповажаний пан схочуть щось зїсти?

— Остав мене в спокою! — крикнув нервово архитект. — Не терплю тебе. Ти не маєш зовсім манірів. І називаєшся так страшно... Перепелицин... Ха... ха...

Перепелицин хотів звернути балачку на іншу тему та спитав обережно:

— В кого ви нині вечеряли? В Ішімових?

— Так, мій любий, — сказав Макросов — там тебе не пустили би навіть через поріг. Не думай собі щось. Інший слуга вже давно зняв би свому панови плащ і сурдут і вбрав би його в шляфрок та поклав би свого пана до ліжка. Це зробив би інший. А ти? Боженьку, як міг ти сотворити такого чоловіка? Ні поведінки, ні манірів...

— Я вас зовсім розумію, — запримітив Перепелицин — та тепер, прошу покластися!

Після того слуга взяв свого пана обережно під руку, підпровадив його то отомани, зняв із нього плащ, сурдут, кальоші, вдягнув його в шляфрок, поклав Макросова обережно на отоману, поправив подушки, прикрив його ковдрою та навшпиньки вийшов із кімнати...

**

Архитект спав до пізнього вечора. Протверезів, голова боліла. Як пробудився, витягнувся, відкинув ковдру та сказав до себе:

— Я мусів довго спати? Котра то може бути година? — Глянув на годинник. — Що? восьма година? То я спав дванацять годин? А хай це!... Що на це скаже мій Перепелицин? Він не любить, як я не сплю дома... До чорта... алеж то мені хочеться пити. Що то я не дав би за склянку содової води! Перепелицин! Перепелицин!

Та за дверима не ворухається ніхто.

— Ніхто й не ворухнеться. Старенький певно спить. То був би злочин будити його. Він такий старий та немічний. — Архитект відкашельнув і думав собі:

— Та коби то горло мені так не висохло! То-то смакувала би тепер содова вода! Та я вже якось видержу. Годіж мені старого чоловіка так пізно посилати до гостинниці.

Тут відчинилися двері й до кімнати ввійшов Перепелицин. Був пянісенький, мусів держатися одвірків і мрачно дивився на Макросова:

— Ви нарешті пробудилися?

Архитект відповів збентежено:

— Я спав довго, правда? А що ти робив за той час? Чому не відповідаєш?

Перепелицин іще раз глянув сердито на Макросова та сказав:

— В інших панів, як пан побачить слугу, то каже: „Добрий день!" до нього. Та в нас того нема. Ми не маємо часу на це. Бо ми горді.

Архитект відповів добродушно:

— Алеж Перепелицин, що тобі приходить до голови? Я забув лише поздоровити тебе. Добридень, Перепелицин!

Перепелицин засміявся глумливо та сів біля стола:

— Чи ви вже справді аж на таке зійшли? Спасибі, вашого привіту мені не потрібно!

— Ти злий на мене? — спитав Макросов.

— Я? Злий на вас? — здивувався Перепелицин. Абож то я маю право бути злий на вас? Таж я раб, якого ви купуєте та з яким можете зробити, що вам захочеться... Можете навіть відрубати мені голову й ніхто не візьме того за зле... Тепер я рад би лише знати, чому ви мали би бути щось ліпшого ніж я? Може тому, що ви архитект? А воно така штука? Купуєте собі лінії, циркель, фарби тай щось малюєте. Грошей ви ніколи не маєте. І. А колиб вам прийшлося робити мою роботу, ви не вміли би зробити її. — А потім додав зовсім згірдливо: — Ви навіть не вмієте зварити чаю... Ха, ха... Навіть того не вмієте...

Макросов глянув на слугу та сказав нерішучо:

— Ти, Перепелицин, слухай-но...

— Тут нема що слухати. Ви не вмієте того й кінець!

Макросов устав і сказав:

— Коли хочеш чаю, то я наставлю самовар...

Перепелицин пробурмотів:

— Радше лежіть. Ви й так не зуміли би того зробити. Тай як могли б ви вміти це зробити, коли ви маєте білі кости? Може я також маю білі кости?

Архитект не відповів ні словечка та ображений став ходити сюди й туди.

Слуга озвався за хвилинку:

— Я мушу вам служити, бо ви мені платите за це, одначе поважати я вас не мушу. Тай чому мав би я вас поважати? Ні, ні, голубчику. Поважання за гроші не купиш... А білі кости для мене нічого... Так, я поважаю такого чоловіка, що щось уміє. Наприклад робітник копає фундаменти, інший накладає каміння, ще інший ставить дах, а коли потім спитати: „Хто побудував дім?" то скажуть: „Архитект Макросов." Чи то справедливо? Чи то правда?

— Перепелицин, ти того не розумієш. Я роблю плян і придумую всю будову. Тому теж я так довго вчився.

Перепелицин усміхнувся глумливо:

— А вмієте косити траву?

— Ні, того не вмію!

— То як ви вчилися? — здивувався старий. — Без вашого пляну можна жити, а без хліба чоловік мусів би згинути з голоду. Що важніше?

Архитект хотів покінчити балачку, тому перейшов на іншу тему:

— Коли ти хочеш спати, то положися. Я сам зодягнуся. Я мушу ще піти до клюбу.

Перепелицин схопився руками за голову, довго думав, а потім спитав без обиняків:

— Як ви направду називаєтеся? Скажіть, мені?

— Макросов!

— Як гарно!

— Як ти смієш зі мною так говорити? Ти мужик! — розсердився архитект.

Перепелицин обтер собі сльозу:

— Самособою. Я мужик. Та як я вмру, вже не буду мужиком — перед Богом ми всі рівні.

Макросов збентежено поклепав його по плечах.

— Ну, та ти зараз не ображуйся, я так зле не думав... Я лише так жартував.

Та Перепелицин бурмотів далі:

— Самособою, чорні кости... Та коли треба вичистити черевики і принести газету, тоді не кажеться... чорні кости... Так... тоді кажеться: Перепелицин... Та коли ви маєте назвище, то я також маю його. Набудуче прошу мене звати: Іван Назарович!

— Добре, добре. Тепер я йду переодягнутися. До побачення, Іване Назаровичу! (ніжно) Любий приятелю, покладися, хай я піду собі.

— Ви це справді легко берете, — запримітив Перепелицин. — Може я вже старий чоловік, якому тяжко підвестися з місця. Та що це вам шкодить? Ви мусите гнати до клюбу. А що потім старий чоловік ледви може заволіктися до своєї кімнати, це вам і не при голові!

— Положися на отаману та виспися, поки я не вернуся. Чекай, я тобі поможу! — Архитект підпирав його та попровадив обережно до отомани. Слуга пристанув:

— Так добре, Макросов... Гарне назвище... Та вже йдіть... Чоловік денервується, коли дивиться на вас. (Кладеться, та зараз устає). Насамперед мусите мені сказати, які я маю кости? Білі чи чорні?

— Розуміється, що білі, — успокоював архитект — та тепер спи!

— Так воно не є! — сказав слуга, відвернувся та заснув.

Архитект став обережно навшпиньки шукати своїх річей, потім вийшов із кімнати...

І знову пішли дні, як і передше.

ПОЗІР! МІСТО НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКА ТРУПА ПРИ УЧАСТИ НАЙЛУЧШИХ АРТИСТИЧНИХ СИЛ МІСТА НЮ ЙОРКУ
—:—: ставить :—:—:
—: БЕЗСМЕРТНУ ОПЕРУ :—
„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"
В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1934 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
ХОР. —:— ТАНЦЮРИСТИ. —:—:— ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.
Беруть участь: п-ні Гребенецька, Тройцька, Міліна, Ординська, Чавдарова, Могила і п.: Н. Карлаш, Креона, Тройцький, Ординський, Чавдаров, Лазута, Аполонов, Назаренко, Яцевич і інші. 229, 231, 234
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 8-мій ВЕЧЕРОМ.

О. Д. В. У.

Отсим проголошуємо всім українським громадам і відділам О.Д.В.У. в Америці, що в звязку зі сучасними подіями на крайовому терені,

ДАЛЬША ПОЇЗДКА, З ВІДЧИТАМИ, КРАЙОВОГО ДЕЛЕГАТА О. У. Н.
ОМЕЛЯНА ГРИБІВСЬКОГО
Є ЗДЕРЖАНА

Всі публичні виступи делегата, заповіджені на місяці жовтень, листопад і грудень, НЕ ВІДБУДУТЬСЯ.

Делегат Грибівський, натомісць, в товаристві одного з членів Центральної Управи О.Д.В.У., вирушить на днях з Ню Йорку, для спеціяльних урядових відвідин ВСІХ, БЕЗ ВИЇМКУ, відділів О.Д.В.У., в незвичайно важливій справі. Відділи О.Д.В.У. одержать ще відносно цього спеціяльні зарядження.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

—o—

ЕМБРИДЖ, ПА.

Перший Український День.

Гадка й намір уладити свято Українського Дня в Ембридж спільними силами всіх місцевих Українців повстала з кількох причин, між котрими три були найважніші, а то:

Поперше, ембрідскі Поляки, відколи мали параду з ґенералом Галером, виявляють живішу політичну діяльність, котра мимоволі заставляє й Українців до відповідної активности.

Подруге, потреба негайної помочі Лемкам, діткнутим нещастям недавньої повені в тих околицях, з котрих походять по більшій части ембрідскі Українці.

Потретє, підсилена московська пропаґанда в Ембридж, котра довела аж до святкування першого Русского Дня в Ембридж дня 12. серпня 1934. Всі москвофільські елементи злучилися для звеличання Росії, а тому, що вона тепер большевицька, то і для звеличання і пропаґанди большевизму і його розкладових ідей.

Отже рухи й діяльність противних українству елементів витворили таке положення, до котрого Українці мусіли заняти і своє українське становище, бо інакше українське імя й українська справа в Ембридж були би потерпіли на чести і повазі. Особливо нахабна пропаґанда з Русским Днем грозила пятном русскости і большевизму і всім Українцям, якби вони були не заманіфестували в гідний спосіб свого українства і своєї ясної відрубности від усього того, що русске і большевицьке.

Почин святкувати спільний Український День на користь повенян вийшов від обидвох українських церков, котрі притягнули до спільного діла всі українські організації в місці. Зорганізувався негайно спільний ширший комітет з яких 80 осіб, до котрого ввійшли урядники всіх організацій і обидвох церков зі своїми духовними отцями на чолі.

Зарзз таки на першому засіданні Ширшого Комітету, в неділю, дня 19. серпня 1934, уложено цілий плян, назначено день 9. вересня для Свята Першого Українського Дня в Ембридж, і вибрано Тісніший Комітет з пятьох осіб, котрий перебрав на себе завдання керувати працею Ширшого Комітету так, щоби вироблений плян перевести в діло якнайкраще.

Плян намічав такі справи до переведення:

1 Друк книжочки з програмою Українського Дня, котра мала оплатитись оґолошеннями.

2. Збірка грошей у місті, („Теґ Дей").

3. Похід містом до фарми Ткача.

4. Свято на фармі, з атлетичними виступами, концертом, забавою і т. д.

По черзі всі точки пляну виконано в своїм часі назагал так, що Свято Першого Українського Дня випало як не мож краще і зробило величезне враження на своїх і чужих, а самим Українцям принесло тревалі моральні користи і гарну суму на допомогу повенянам.

Попри ревність і здисциплінованість членів Ширшого Комітету в праці найбільше заважила на світлий успіх Українського Дня гарна погода в суботу, а головно в неділю, 9. вересня.

Збірка в місті (Теґ Дей) принесла кругло $60. Сорок дівчат обіцяли вийти з пушками на місто, але явилося лиш 27. Сам борджес (посадник) Павло Кол, що радо дав дозвіл на збірку, радив, щоби дівчата були зодягнені в українських народніх строях, котрими будуть лекше притягати публику і зискають її ласку. Дівчатам за їх труд і посвяту належиться щира подяка й признання.

Майже всі дівчата були в українських народніх строях. Були визначені три нагороди для тих, що зберуть найбільші суми. Забрали нагороди: першу Біжик Марія, другу Фук Софія, а третю Шалеґіда Олена.

Парадний Похід уставився коло „старого гнізда", всіх Українців, то є коло української католицької церкви. Впорядчиком і маршалом цілого походу був **Антін Підуфалий,** секретар 161 від. У. Н. Союза, котрий дуже справно вивязався зі свого завдання. Похід маш													ирував в такім порядку: два поліцаї в авті їхали все один блак наперед. Перед походу провадив Гнат Бірців в отаманськім строю на баськім коні, за ним два Січовики з прапорами, потім отаман Січи з Клівленду, Левицький, зі сотнею Січовиків, парами з крісами, далі Січ ембрідска з отаманом Михайлом Венжовським, за Січею 8 дівчат в однострою сестер Ч. Х., прапори всіх організацій разом, за ними шкільні діти в народнім строю, дальше дівчата і по них хлопці, всі в народніх строях, по них жіноцтво, і при кінці чоловіки. Разом понад дві тисячі душ у поході, що разом представляли поважний і гарний образок і машерували у зразковім порядку з українськими й американськими прапорцями в руках і в синьожовтих шапках. Кожда ґрупа притягала своєрідною красою й інтересом, але найкраще представлялися шкільні діти й молодь обидвох полів, в українських костюмах, під проводом **Михайла Фука,** секретаря 276 від. У. Н. С. Ця ґрупа була й найчисленніша.

В супроводі **музики-оркестри** Михайла Ґурняка з Мікізракс похід прибув кілька мінут перед другою годиною по обіді на місце святкування Українського Дня. Всі відпочивали при смачних закусках і холоднім пиві.

Саме в той час, то є від 2-гої до 4-тої години по обіді, тревали **атлетичні змаги.** Найцікавішою точкою були **перегони в бігу** (Маратон Рейс), на 5 миль, від ратуша в Ембридж до школи біля фарми Ткача. З 8 бігців добігли лише 3, а 5 впали на шляху. Ті три, що добігли, виграли гарні й цінні нагороди: першу Іван Качур, підкарпатський Українець, другу Степан Квітовський, Поляк, і третю Василь Кудрич, Українець. Провідником всієї атлетичної части програми був гром. **Михайло Дружицький.**

Точно в четвертій годині по обіді почався **концерт,** котрий відкрив вступною промовою **о. Іван Коцан** з Пітсбурґа, котрий словив свою радість, що мав те щастя і честь відкрити концерт на найчисленнішім і найсвяточнішім торжестві зєдинених Українців в Ембридж. Привитав в імені комітету дорослих гостей своїх і сторонських, особливо Січовиків з Клівленд, урядників Народної Помочи, з редактором Народнього Слова, священиків, дяковчителів і громадян з околиці.

Опісля **хори обидвох церков** відспівали „Боже Великий Єдиний", причім Січовики по обох боках сцени робили відповідні вправи. Потім обидва хори відспівали по дві пісні кождий. По англійськи говорили: борджес міста (посадник) **П. Кал,** адвокат з Бівер **Чарлз Екерт,** демократичний кандидат на конґресмена до Вашингтону, Д. К., **Евген Капуто,** посол до леґіслятури в Ґерісбурґ, Па., і **Стефан Ткач,** голова горожанської федерації в Ембридж. А **о. д-р М. Копачук** мав головний реферат свята по українськи, про котрий вже була згадка в „Свободі". При кінці танцюристи обох парохій відтанцювали шість народніх танків під проводом учителя танків **Миколи Арсенія,** котрого запрошено з Клівленду.

Заповідачем і майстром церемонії на концерті був **Іван Новаківський.** Католицьким хором диригував проф. **С. Яґелло,** а православним **Іван Гось.**

По концерті наступила забава з танцями до пізної ночі. Цілий день пригрівало ясне сонічко, серед чотиритисячної маси учасників панував бадьорий і веселий дух. Присутні Американці дивувалися такому великому числу Українців в Ембридж, бо видно ще їх разом ніколи не виділи.

Загального приходу з тикетів, збірок і т. п. було $1,109.05. Розходу $806.66. Осталося чистого доходу $302.39.

Обидвом церквам призначено по половині $100, а $200 вислано до Обєднання для повенян у краю. Пересилка до краю $2. Осталося в касіера 39 центів.

Так розпорядив грішми Ширший Комітет на своїм останнім засіданні, дня 11. вересня. Вислухавши справоздання урядників Тіснішого Комітету і робітників, уділив їм абсолюторію з похвалою. І ухвалив, щоби Тісніший Комітет існував далі для ініціятиви і для дальшої спільної акції всіх Українців в наглій потребі, а головно, щоби він постарався, щоби на другий рік відбувся в Ембридж другий Український День.

Тут, як голова комітету Першого Українського Дня, висказую щиру подяку всім ревним співробітникам, бо без їх праці і самопожертвування успіх був би неможливий.

Головний Комітет складався з таких осіб: о. д-р Микола Копачук, головний предсідник; о. Омелян Мицик, його заступник; Теодор Гричун, секретар рекордовий; Теодор Грицик, секретар фін.; Михайло Радьо, касієр. Крім того в склад Ширшого Комітету входили спеціяльні комітети для реклями і пропамятної книжки, приняття гостей, збирання товарів, атлетичних змагань, нагород, закусок і напитків, продавання тикетів, відзнак і пропамятних книжочок та для музичної части.

Вдержував порядок отаман Михайло Венжівський.

Успіх цієї щирої спільної праці нехай буде заохотою до дальшого однодушного поступовання всіх Українців в Ембридж.

о. д-р Микола Копачук.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Збудуймо памятник нашому ґенієви.

Заряд міста Клівленду подарував Українцям в „Рокефелер Парку" місце на Український Культурний Город. Місцеві Українці задумали побудувати на тім городі памятник нашого поета **Тараса Шевченка.** Кошти треба покрити добровільними жертвами Українців і інших.

Комітет Злучених Орґанізацій постарався про відповідні книжочки, з котрими вибрані члени ріжних орґанізацій будуть ходити за збіркою.

Тому, що, як нам відомо, це перша того роду збірка в Америці, просимо всіх Українців і Українок не відмовити своїх ласкавих жертв та дати всяку поміч комітетовцям, щоби можна якнайскорше розпочати будову памятника. Інші народи вже такі свої памятники побудували, а ми, Українці, щойно приступаємо до діла, маючи наразі заледви кільканацять долярів на ту ціль.

Колиб хто з позамісцевих Українців хотів причинитися до цеї збірки, то просимо ласкаво надіслати хоч би й найменшу квоту на адресу предсідника, 512 Society for Saving Bldg., Cleveland, O., для „Комітету Города".

За Комітет Злучених Орґанізацій:

О. Е. Малицький, предс.;
Ів. Когут, секр.

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 12. ВЕРЕСНЯ. — НІМЕЦЬКИЙ ОПІР.

(59)

© 1934 by United Feature Syndicate, Inc. 9/12

Після побіди над Марною французські й англійські війська мусіли стримати свій наступ, бо в районі Аші німецькі війська зорґанізували сильний опір. Відходячи, Німці лишили в руках антантських військ багато добре укріплених позицій, але ті війська не могли їх використати для себе, бо з німецької сторони вони були відкриті. Тимчасом у себе в запіллю Німці мали також сильні, заздалегідь приготовані позиції. Ось на тих позиціях вони й зорґанізували свій опір. Легка й важка артилерія була замаскована (захована) на укритих позиціях так, що годі було її віднайти відразу. Тут перше в цій війні почалися бої на зарання укріплених позиціях зі спеціяльними шанцями, перевитими дротами, укритими закривалами, зі спеціяльними гніздами для скорострілів і т. п. Це були початки позиційної війни в полі, що так надовго затягнули цілу війну, вперше затримуючи антантські війська біля Аші.

В додатку до завчасно приготованої артилерії на позиціях та до артилерії, що відходила разом з відступаючою армією знад Марни, ґенерал Клюк ужив усіх сил, щоб підвезти з резерви нові батерії легкої й тяжкої полевої артилерії. Ця артилерія завдяки надлюдськими зусиллям своєчасно прибула на позиції й тим Клюк зміг дати Французам такий опір, якого вони не надіялися. Вивязалася довга інтензивна гарматна стрілянина. Ні одна з воюючих сторін не шкодувала стрілен, а кожда лише пильнувала, щоб на час підвести їх на позиції.

Французи кинули на закріплені позиції свою кавалерію. Кавалерія мала страшні страти, хоробро атакуючи Німців. У деяких випадках кінноті навіть щастило дібратися до німецьких скорострілів, що були в спеціяльних гніздах, перед лінією укріплень. Але розвинути більшого свого успіху кіннота не могла. За цілий день бою 11-го вересня антанські війська не могли похвалитись успіхами. Вже тепер почало показуватися, що війна буде затяжна й годі було думати, що маневруваннями армій у полі можна буде рішити війну.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В оголошенню „Панахида за бл. п. еп. Жука" („Свобода" ч. 228, з 29-го вересня 1934) через помилку не зазначено, що це оголошення дав „Парохіяльний уряд".

БАРІТОНОВЕ СОЛЬО
в супроводі фортепяна
ГРОБНИЦІ ЛИЦАРІВ
музика Юр. Пономаренка
слова О. Олеся.
Ціна ------------------ 35 ц.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ СКОРОГО КУПЦЯ.
Бір-ґарден, ресторант і пулрум. Пять кімнат на помешкання. На головній секції при залізничій стації Бос термінал. Дешевий рент. Причина продажі дуже поважна, тому ціна дуже приступна. Голоситися до:
NICK'S DEPOT LUNCH,
Babylon, N. Y. Tel.: Babylon 1286.
Микола Цимбалістий
228-233 власник

ПОТРІБНО жінки до заряду дому в малій місцевости на провінції. Мала фамілія. Першеньство мають вдовиці від 40 до 45-го віку, котрі мали практичне життя в контрах. Прошу писати по ближчу інформацію на адресу:
HARRY WOZNIAK,
228-229 Colchester, Conn.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ
Найбільший вибір дуже гарно викінчених календарів на 1935-тий рік
ПРОДАЄМО ПО ОДНОМУ І ГУРТОМ
Для шторників і ріжного бизнесу продаємо по 8 ц. і висше вже з їх фірмою на календарях.
ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ ПЕРЕКОНАТИСЯ.
Катальоґ всіх календарів і більше інформацій висилаємо зовсім ДАРОМ. — Пишіть:
UKRAINIAN BAZAAR,
2248 Grayling Ave.,
DETROIT, MICH.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

Telephone: Main 3738.
WALTER KROLL,
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
парохії св. Йосафата.
ПОХОРОНИ ВІД $150 І ВИЩЕ.
Услуга вдень і вночі.
401 HUDSON AVE., ROCHESTER, N.Y.